

- 6 “Ik ben ontzettend blij met hetgeen Willem Tiemens boven water heeft gehaald. Hiermee is het geheim, het raadsel waar ik al jarenlang mee rondliep, opgelost en is gebleken dat ik toch gelijk had en niet dr. Lou de Jong.” Dat zegt de als meest gewonde Britse para uit de slag om Arnhem bekend staande Henry MacAnelly uit Westervoort.

“Ik hoor het De Jong nog zó zeggen toen ik op zijn verzoek bij hem was om informatie te geven over de gevechten. Hij vroeg mijn naam, rang, functie en toen ik 'm dat vertelde zei hij (dat was in 1962): «Zo, dan zijn jullie door één oude, verrotte Duitse tank in de pan gehakt.» Ik was woedend en er ontstond in zijn kantoor een heftige woordenwisseling. De Jong zei toen: «U moet niet vergeten dat ik tijdens de slag om Arnhem, bij Radio Oranje in Londen zat», waarop ik reageerde met: «Meneer De Jong, tijdens de slag om Arnhem, zat ik in Arnhem.» De Jong drukte op een belletje, er kwam iemand binnen die te horen kreeg «Wilt U meneer MacAnelly uitlaten...»”

“Wèl, door die brief van generaal-majoor Grabmann is wel duidelijk geworden, dat het niet om één verrotte oude tank ging, maar om modern uitgeruste ss-tankeenheden van generaal Bittrich. Voor mij is het mysterie nu opgelost. Want ook uit waarnemingen van ooggetuigen, onder meer Nic van Toorn van de Leren Doedel, weet ik, dat tussen de Dreyenseweg en La Cabine aan de Amsterdamseweg zeker 20 tot 25 pantservoertuigen met 20 mm-kanonnen stonden opgesteld, alsmede een flink aantal Tiger-tanks aan de noordkant van de Amsterdamseweg, waar ze mij toen in de prak schoten. Bewoners bij de Johannahoeve weten te vertellen hoe een dag voor de landing de Duitsers daar al stellingen betrokken en de bewoners weg moesten, omdat de Duitsers moesten inschieten.”

Aan het eind van zijn beoordeling van de Slag om Arnhem stelde De Jong zich de vraag wat er gebeurd zou zijn indien de Britse luchtlandingstroepen de strijd hadden gewonnen. In dat geval zou het Canadese leger al in de herfst van 1944 tot Amsterdam zijn opgerukt en het Britse tot het IJsselmeer, maar het westen van Nederland zou door de terugtrekkende Duitsers aan catastrofale verwoestingen zijn onderworpen.² Krijgshistorici lieten naar aanleiding van deze conclusie tegenargumenten horen, die het dagblad *Trouw* (11 december 1980) publiceerde onder de kop: ‘Dr. De Jong speculatief bezig’. Deze kritiek kwam uit de mond van luitenant-kolonel E. H. Brongers, die met De Jong al eens over de slag op de Grebbeberg in debat was getreden, en van kolonel L. C. Schreuders.

- 6 ‘Brongers: “In de eerste plaats betwijfel ik dat de Duitsers tot de vernietigingstactiek zouden zijn overgegaan, indien zij bij een geslaagde Engelse doorstoot naar het IJsselmeer zouden zijn omsingeld. De toevoe-

² Deel 10A, 444-446 (430-431).